

בעולם השדים והרוחות, הקיים בדמיונם של עמי המרחב, בולטים שני שדים נוראיים.

בצד הערבי, מתהלך השד הנוראי של "הצינונת הבינלאומית", בת בריתו של ה"אמפריאליזם".

בצד הישראלי, מתהלך השד הנוראי של "חברות הנפט", בנות-בריתם של הערבים, המכוננות את המדיניות האמריקאית.

השבוע הושלך אור על השד הזה. נפץ נגד נפט. השד עצמו אינו נוראי כל-כך.

כשם שקבוצת-הלחץ היהודית בי ארצות-הברית, עם כל כוחה בקונגרס וביחוד עיתונות, אינה יכולה להכריע בבית הלבן, כן גם חברות-הנפט הבינלאומיות אינן חזקות כשעצמן כדי להשיג הכרעות.

קובע כאן פרט, שאינו ידוע ברבים: קיים מאבק בין חברות-הנפט המפיקות את הנפט שלהן בארצות-הברית עצמה, ובין חברות הבינלאומיות. בחשינוגטון, ובייחוד בקונגרס, משפיעות יותר החברות המקומיות, כי יש להן בני-ברית בין הסנטורים והברי בתי-הנבחרים המייצגים את האיזורים בהם מופק הנפט.

אולם הנפט הבינלאומי משפיע גם הוא — ולא דווקא בגלל הרווחים של החברות. יד על הגרון. האינטרס העיקרי של המערב בנפט אינו כספי. הוא הרבה יותר מזה. זהו אינטרס של קיום פיס, פשוטו כמשמעו.

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

90% מן הנפט של יפן, וכמחצית הנפט של כל אירופה המערבית, בא מארצות ה"מפרץ הפרסי — איראן, עיראק, סעודיה ונסיכויות כהית, אבו-דאבי וכוונא.

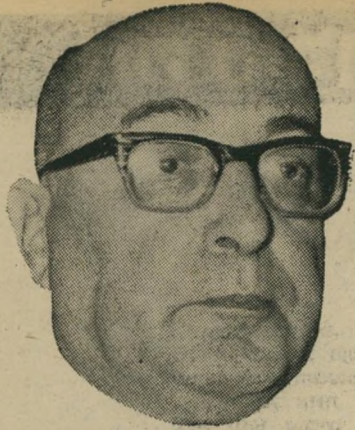
מי שיכול לשים את ידו על הנפט הזה, כאלו שם את ידו על גרון העולם המערבי. הוא יכול להפסיק את חימום הבתים בבריטניה, את מכונות החרושת בגרמניה, את נשימת הענק התעשייתי היפאני.

השבוע נעשה ניסיון כזה. אופק חדש. הארצות המפיקות נפט

פינחס ספיר התערב והשיג:

"יד קשה בעזה -

אך לא יד אכזרית!"

כמה מהאחרים למצב ברצועה. גם הם היו בדעה שיש לנקוט ברצועה במדיניות של יד קשה, כדי לא להניח למצב להידרדר עוד יותר. אולם הם סברו שניתן לעשות זאת על ידי הגברת הנוכחות הצבאית של צה"ל ברצועה ואכסחה קפדנית יותר של חיי האזרחים בה.

ההמלצה להביא לרצועה את מישמר-הגבול באה כנראה מחוגי המימשל הצבאי המקומי, שהגיעו למסקנה כי כוח צבאי רגיל אין בו כדי להחזיק אתרעה למחבלים ומתנקשים, מה עוד שכדברי שר-הביטחון, סרבו חילי צה"ל לא אחת למלא את הפקודות שניתנו להם לירות לתוך המון ללא אבחנה.

החלטה זו לא מצאה חן בעיני המפקדים הצבאיים של האיזור. לאנשי הכומחות הירוקות יצא אמנם שם, בין ערבי השטחים, של יחידה קטנה שאינה בוררת באמצעים, אבל הם סברו שמראה שוטרי מישמר-הגבול הנוסעים בגיפיים כשבידיהם מגלבי עור ארוכי כים, עשוי להרוס את התדמית שיצרה לעצמה ישראל בקרב מרבית תושבי הרצועה מאז נכבשה.

מבחינה פורמאלית שייכת רצועת עזה לפיקוד הדרום של צה"ל שבראשו עומד האלוף אריק שרון. אבל מבחינה מעשית קובע המימשל ברצועה את מדיניות הגישה כלפי האוכלוסיה המקומית. כך אירע שהידיעות המוזעזעות על הנעשה ברצועה הגיעו לא רק לידיעת כתבים זרים בישראל, אלא גם לידיעת כמה משרי הממשלה, ובראשם שר-האוצר פינחס ספיר, שאלוף פיקוד הדרום נמנה על ידידיו.

ספיר, שזועזע מהידיעות, החליט להעלות את הנושא בפורום המתאים, כשהוא משמש לפה לאנשים שלא היו נוכחים באותו פורום. "מדיניות של יד קשה", הטיח ספיר "אין פירושה מדיניות אכזרית". הוא תבע לתת מידה הוראה מתאימה לחילי מישמר-הגבול ברצועה לרסן את עצמם ולהימנע מפעולות שיש בהן משום יחס ברוטאלי כלפי אוכלוסיה חפה מפשע.

ואומנם, הדברים שהשמיע ספיר, במיוחד כשבאו מפיו של אדם שאינו מתערב בדרך כלל בבעיות ביטחון, עשו את שלהם. בשעה שהתנהל החיכוך בכנסת, והח"כים ממפלגתו של ספיר עדיין גינו את ההסחה וההשמצות, כבר יצאה הוראה למתן את הפעולות ברצועה.

אחת התוצאות הראשונות של הוראה זו היתה: סילוק מגלבי העור הארוכים מידיהם של אנשי מישמר-הגבול.

סערה שפרצה השבוע בכנסת, כאשר הועלו בה האשמות על התנהגותם הברוטאלית של אנשי מישמר-הגבול שהוכנסו לרצועת עזה, הוציאה רבים מחברי הכנסת מכליהם (ראה דו"ח לבוחזר). מכיון שהראשון שהעלה נושא זה בכנסת היה ח"כ ר"ח מאיר וילנר, לא היו רבים מהח"כים מוכנים להתיחס לדבריו לגופם.

גל של היסטריה תקף את הח"כים מסיעות הקואליציה וגח"ל. הם ביטאו את זעמם בקריאות ביניים, שלא היו שייכות כלל לעניין. כך למשל זעק מנחם בגין: "מה דעתך על גבול אורדנייסה?" ואילו ח"כ מרדכי טורקים הטיח בפניו: "מישמר-הגבול בא להגן על הערבים הנרצחים ברצועה בידי טירוריסטים."

יתכן ואותם ח"כים היו נשארם רגועים יותר לוא ידעו כי הנושא שסביבו סערה הכנסת נדון קודם לכן בפורום הרבה יותר מצומצם וגבוה. גם הכתב הסרלמנטרי של מעריב, יהושע ביצור, שחלף לדוח באופן אובייקטיבי על דיוני הכנסת והחל תחת זאת לחלק ציונים לח"כים בהתאם למידת הזהות של ידיעותיהם עם ידיעותיו, לא ידע זאת. הוא הביע את דעתו בכתבה על החיכוך באומרו:

"חבל שהממשלה לא מצאה לחנוץ הודיע דברים ברורים וחות כים כאלה מעל במת הכנסת — כתגובה לנסיחים ולמשמציים. הממשלה לא הגיכה על האשמות שהוטחו כלפי ההתנהגות האכזרית של אנשי מישמר-הגבול בעזה, מכיון שבניגוד לכתבים ולח"כים מהשורות האחרונות, היא הגיעה למסקנה שאין מדובר בהסחה והשמצות, אלא שברצועה מתרחשים דברים חמורים מאוד ויש להפסיקם מיד."

מגלבי העור סולקו

שר-האוצר פינחס ספיר טרוד ודאי מעל לראש בבעיות הכלכליות והכספיות של המדינה, מכדי לעסוק בנושאים אחרים שאינם בתחום משרדו. אולם אם היה דבר שהביאו לנקיטת עמדה נמרצת גם בבעיה ביטחונית-פנימית, היה זה מה שהתרחש ברצועת-עזה מאז הובא לשם מישמר-הגבול.

ההחלטה להביא לרצועה את אנשי מישמר-הגבול נפלה מיד אחרי רצח שני הילדים שנסעו במכונית אביהם לטיול של שבת ברצועה. אין זה סוד כי החלטה זו לא היתה כל כך לרוחם של

התארגנו באיגוד בינלאומי, שראשי-התיבות של שמו הלועזי מצטרפים לשם העברי אופ"ק.

דרישתן: להעלות באופן מכריע את ה"תמלוגים ו/או המיסים שמשלמות חברות הנפט אחרי שאלה עשקו וחמסו את ארצות המרחב במשך דורות, בשלמן מחיר אפסי

Organization of Petroleum Exporting Countries.

ח"כ קרמרמן שותף שקט

שהגיע, בתחילת השבוע שעבר, יוסף פרוסק למפעל שלו, בטון מוכן תדיר בע"מ, בקריית-אריה שבפתח-תיקה, הפתע לשמוע שמשדרי החברה, ברחוב אבן-גביר רול 23 בתל-אביב, מחפשים אותו באופן דחוף: הן זה עתה הגיע משם.

הוא הרים את הטלפון — החוויז: "ה" משטרה מחפשת אותך", אמרה לו המזכירה מהעבר השני של הקו. היא סיפרה לו כי שוטרים מחפשים ממש ברגע זה, במגירות ואוספים לכליהם מיסמכים שונים.

אחר, העבירה המזכירה את הטלפון לאי-חד החוקרים, שביקש את פרוסק לשוב מיד למשרדו.

פרוסק (67) גבר נשוא פנים, הלוכש חלי פות כהות ומשקפיים עבות על אפו, נרעש מהשיחה. למרות זאת, היה הדבר הראשון שעשה, לפני שיצא לדרכו למשרדו החברה בתל-אביב, הוא התקשר אל שותפו לחברה, שם הושתף: ח"כ חול יוסף קרמרמן.

פרוסק לא מצא את קרמרמן, השאיר לו הודעה.

שהגיע לתל-אביב, מצא פרוסק את רוב מיסמכי המשרד ארוזים ומוכנים לצאת לדרכם למטה המשטרה. ה-

הזוללת נפט בצמא גובר והולך. גורם מכריע, לכל זה יש רקע כלכלי, אולם יש לו גם השלכה מדינית מרחיקת-לכת.

מעצבי מדיניות המערב גילו, לפתע, שה"כלכלה והביטחון של המערב תלויים עדיין באופן מכריע בנפט הערבי. בכל הכרעה לגבי המרחב — אם למלחמה, אם לשלום כפוי — תמלא ידיעה זו תפקיד חשוב.

עבור הנפט שמכרו במחיר מופרז בעולם, באותה שעה הפעילו גם אלגוריה ולוב, שהן בעלות נטיות אנטי-מערביות, את ה"לחץ.

בשנים האחרונות נפוצו תיקות כאלו המערב יהיה בלתי-תלוי בנפט המרחבי, אחי רי שנתגלו מצבורי-נפט גדולים בצפון אלאס-קה ובים ליד נורבגיה. אולם עתה ברור כי הנפט הזה יכסה בקושי את העלייה העצומה בתיצורכת השנתית של אירופה,

הפרט שלא פורסם בשערורייה הגדולה:

ח"כ "חרות" קשור בחברה

הנחקרת על אספקת

בטון מזוייף למיקליטים

שלמה זינגרייך (25%) וחברת קיפ (75%). חברת קיפ היא חברה של קרמרמן, יהודאי ופרוסק, בחלקים שונים. (שם החברה הוא ראשי התיבות של שמם).

סיפר פרוסק לכתב העונם הזה, לאחר ששוחרר, בערבות של 3,000 ל"י: "אני בכלל לא מכיר את המהנדס הזה, טנבאום, מעולם לא ראיתי את פניו. גם במכון התקנים לא הייתי מאז שהוא שוכן בבית המהנדס ברחוב דיונוגף בתל-אביב. זה ממש מוזר לי. כל העניין כואב לי מאוד — בעיקר בגלל שהעיתונות הקדישה לדעתי מקום רב מדי לפרשה.

"ובכלל, בינתיים החזירו לנו את המסמכים."

חר יותר נמטר החומר לידי המודר לחקירת ראיויות של משטרת מחוז תל-אביב. * * *

טנבאום נעצר, נחקר במשך 22 יום. בתום החקירה, טענה המשטרה כי בקי שר לאספקת בטון מזויין באיכות ירודה ליציקת מקלטים, מעורבת בטון מוכן תדיר בע"מ.

חברה זו, בה עובדים כ-65 איש, הינה בבעלות ארבעה שותפים: ח"כ יוסף קרמרמן מגח"ל, יצחק יהודאי, מנהל עץ לבד יוסף פרוסק ושלמה זינגרייך.

שני האחרונים מנהלים בפועל את החבר, רה, קרמרמן ויהודאי הינם שותפים שקטים. באופן רשמי יש בחברה שני שותפים:

חוקרים ביקשו ממנו לספר להם על קשריו עם המהנדס שמעון טנבאום (52), מבכירי המהנדסים של מכון התקנים.

טנבאום נעצר והובא בפני שופט בסוף דצמבר 1970. התובע, רביסמל יצחק ראוי בני, טען בבית-המשפט בבקשתו להארכת המעצר, כי טנבאום נתן אישור לבנייני מגורים ומקלטים, למרות שטיב הבטון ממנו הוקמו היה ירוד, ולא עמד בתקן ה"נדרש בחוק.

החשד התעורר בראשונה לפני כחודש, כאשר נתגלה אישור בדיקה, בו נעשו שני נויים של מידות וכמויות. החקירה העלתה חשד נגד טנבאום. תחילה טיפלה בפרשה ועדת-ביקורת של מכון התקנים עצמו. מאו-